

בת אור עליון

לעילוי נשמות
אורית בת טובה ע"ה
מרים בת אסתר ע"ה
שמחה בת אסתר ע"ה

י"ט סיון תשפ"א

נשא

סימן דסג - החיובים בהדלקה

ילקוט יוסף

מור"ד מרדכי ראש"ל הנאמן הנדל
הרב יצחק יוסף שליט"א

פרשת השבוע

מור"ד הנאמן
הרב זמיר כהן שליט"א

טו. בחור הלומד בישיבה עם פנימיה צריך להדליק נרות שבת בחדר השניה שלו. וצריך שהנרות יהיו גדולים שיעור שכאשר יחזור מסעודת ליל שבת ישארו דלוקים. ובעת שמדליק הנרות יברך לפני ההדלקה, ואם יש בחדר כמה בחורים הישנים שם, האחד ידליק בתורנות, והאחרים ישמעו ויצאו ידי חובתם. ואין הבדל בזה אם ההורים נמצאים בארץ או בחו"ל. ואמנם אם יש חשש של שריפה אם ידליקו בחדרים, יש להמנע מלהדליק בחדרים, ויסתפקו בהדלקת נרות שבת בחדר האוכל. [ילקוט יוסף שבת א עמוד קמו. ירחון קול תורה אלול תשס"ג עמוד לג].

בארה של מרים

כבוד הורים בהלכה ובאגדה

"ומכה אביו ואמו מות יומת"

הוצאת דם מהאבא לרפואה

תספורת לאבא

מותר לבן לספר את שערות אביו בראשו או בזקנו, מאחר ואין חשש שיצא דם. ואמנם אם יש לאבא פצעים בעורף, יש להזהר שלא לגלח שם בסכין, שהרי בדרך כלל יוצא מהם דם. (ב תקנ)

לגרד את הגב

מותר לבן לגרד את גבו של אביו, מאחר ולא יוצא מכך דם, אך אם יודע שיש לאביו פצעים בגבו, ובגרדו יצא מהם דם, לא יגרד. (ב תקנ)

לעורר מעלפון

בן שראה את אביו מעלפון, רשאי לסטור לו כדי להעיר מעלפון, ובלבד שאין שם אחר שיעשה כן במהרה. (ב תקנ)

לע"נ מרים בת אסתר ע"ה

מותק סדרת הספרים בהלכה ובאגדה מאת הרב דוד שלום נקי שליט"א

בפרשת השבוע פותחת התורה את הלכות האדם המקבל על עצמו להתקדש במשך שלושים יום, במילים: "איש או אשה כי יפלא לגדר נזיר להזיר לה". את המילה "פלא" פירש האבן עזרא: "יעשה דבר פלא". מהו דבר הפלא שעשה אדם זה? נדר נדר נזיר להזיר לה. "נזיר" מלשון "נזר", "כתר". ומהו הדבר הגדול והמיוחד כל כך שעושה הנזיר, עד כדי שנחשב כעשיית דבר פלא? הוא קיבל על עצמו למשך שלושים יום להימנע משתיית יין ומתספורת, ואסור לו להיטמא למות. הדבר דורש הבנה: איזה דבר פלא עשה אדם זה, הלא בסך הכל נמנע משתיית יין ומתספורת במשך שלושים יום, ומה פלאי כל כך בהתנזרות קלה זו? ניתן להבין זאת על פי המובא בתלמוד במסכת נזיר (ב ע"א): "כל הרואה סוטה בקלוקלה (בחצר המקדש, בשעה שנבדקת אם אמנם לא חטאה) - זייר עצמו מן היין". כלומר, עליו לתת דעתו לעובדה שלא לחינם הראו לו מן השמים את המעמד הזה, לרמוז לו כי עליו לגדור את עצמו ולהיות שקול בדעתו בכל מעשה שעושה, לבל יגיע ח"ו להיכשל בחטא. שהרי קלות ראש עלולה לגרום את האדם להיכשל בעבירות חמורות, כאשר זו שנסתרה עם אדם זר על אף אזהרת בעלה להימנע מכך. כלומר, הסיבה שבגללה החליט הנזיר לגדור את נדרו, היא משום שראה סימן כלשהו שמרמז לו כי עליו לתקן בעצמו משהו, ולהתרחק מאפשרות של קלקול. ומתוך רצון להיות שקול יותר בדעתו ומרוכז במעשיו, החליט להתנזר משתיית יין. היין, כידוע, מוביל לאובדן של צלילות הדעת, וגורם לאדם, בהיותו תחת השפעת השתייה, לראות את העולם במבט מעוות. כשראה אותו אדם את הסוטה בקלוקלה ואמר לעצמו: "איני סומך על עצמי. אגדור את עצמי!" - הרי מדובר בדבר פלא שעשה אדם נעלה זה. הוא יודע כי בהשגחה פרטית נזדמן הדבר לפניו לראותו, ואף על פי שאינו שייך כלל לאותו החטא - קיבל על עצמו לגדור עצמו ממה שעלול להסיח דעתו מתכלית חייו בעולם. זוהי גדולתו של איש אמת, הבוחן את עצמו תמיד ומחפש אחר האמת. כאשר חש הוא כי יש כאן רמז משמים, וקל וחומר כאשר מתעורר חשש כי בהליכתו למקום מסוים, או במפגש עם מכרים מסוימים עלול הוא להיכשל בחטא - מיד גודר את עצמו ונמנע מללכת או להיפגש עם מי שעלול להורידו לבאר שחת. אדם זה, המתגבר על רצונותיו ועל תאוותיו, מתוך מטרה עליונה לרומם את עצמו ולקדש את עצמו, ראוי הוא להיות מוכתר בנזר מלכות, וראוי הוא להיקרא גיבור אמיני כמאמר התנא באבות (ד, א) "איזהו גיבור? הכובש את יצרו". כנודע בתורת הסוד, המוח הוא מרכז המחשבות, הלב הוא מרכז הרגשות, והכבד הוא מרכז התאוות. מוח, לב, כבד - ראשי תיבות "מלך". לומר כי אדם שמשליט את המוח על הלב, ואת שניהם על הכבד, הוא מלך! אך כיצד יוכל המוח לדעת לחשוב נכון? איך ידע מה הן המחשבות הנכונות, הטובות והרצויות עבורו, ומה הן המחשבות הרעות שמזיקות לו? רק על ידי לימוד תורה. אותו ספר אלוקי שמלמד את האדם את הוראותיו של יוצר האדם, היודע מה באמת נכון וטוב ל"מוצר" שיצר, הלא הוא האדם. אשרי אדם הזוכה לקבוע עיתים לתורה מידי יום ביומו, חוק ולא יעבור, ובעת ניסיון - גודר את עצמו לבל ימעד ויכשל בדבר עברה. אדם זה הזוכה לצעוד בדרך אמת, אשריו ואשרי חלקו, בעולם הזה ובעולם הבא. שבת שלום.

לרפואה: גיא בן שולה. מור"ד הרב דוד שלום [בצרי] בן ויקטוריה, הרבנית צביה חנה בת הרבנית אביגיל, יוסף עזריאל בן חיה מיכל, יניב בן אהובה, ידידיה בן אביטל. זכריה בן אפרים אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה. יצחק חיים בן אידה. הדסה בת דקלה, יוסף בן יונה, חיים דניאל בן הודיה, אילה בת אביגיל.

ולהבדיל לע"נ: מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר, ריטה רבקה בת שרה. אשר מסעוד בן עזיזה. הרב אורי זוהר בן גולדה זצוק"ל שם טוב ציון בן אסתר. אסתר יוכבד בת ריזל ברכה, ר' חיים זאב בן עופרה יעל ז"ל. לימור שרה בת דייז, עמוס בן פורטונה. ר' שלמה העליון בן דליה. מרגלית בת שרה. הראל בן תמר הי"ד, שאול ציון בן אסתר. הרב בנימין דב בן סימה רחל מרגלית בת שרה. להצלחת עם ישראל ברוחניות וגשמיות ולגאולה השלמה ברחמים במהרה אמן

אליבא דהילכתא

הרה"צ בנימין הוהה שליט"א

שאלה:

הרואה מחלל שבת שנוסע בלילה ברכב ואורות רכבו מכובים אם מותר לרמוז לו שידליקם?

תשובה:

אם אפשר לדבר עמו יש לומר לו אל תיסע כי אתה מסכן את שלום הציבור כיון שאורות רכבך מכובים, או שיאמר לו אני אומר לך הדלק אורות כדי שלא תיכשל באיסור שפיכות דמים. ואם אי אפשר לדבר עמו כגון שהוא בנסיעה מותר לרמוז לו או לצעוק לעברו שידליק האורות.

ביאורים: נלענ"ד ברור כל עוד שנוסע בלילה שברור שיש בזה סכנה לעוברים ושבים שלא רואים אותו פשוט שצריך לרמוז לו שידליק אורות כדי להציל אנשים מסכנת נפשות, וברור שאם היינו יכולים לומר לנהג שיעצור ולא יסע ולא יסכן את שלום האנשים זה מה שהיה צריך לעשות, אבל גם אם נעצור אותו נצטרך להסביר לו שהוא נוסע בלי אורות וממילא הוא ידליק אורות ויסע ונמצא שאפילו לפני עיוור אין בזה אלא הוא על דעת עצמו עושה העבירה וברור שהוא לא ישמע לנו אם נאמר לו שיעצור.

וראיתי בשו"ת וישמע משה ח"ג סי' קיב' ששאל את גדולי ישראל בשאלה זו והשיב לו הגרא"ל שטיינמן שידבר על לבו שלא יסע בשבת וכששאלו הרי הוא לא ישמע ושוב ענה לומר לו שלא יחלל שבת. ונראה לי כוונתו שזה הצורה לומר לו כדי שהוא ידליק מעצמו. ומאידך דעת הגר"ק שזכות השבת תציל ולא לומר לו כלום, ודעת הגר"ק יאמר לו כיון שיש בזה סכנה.

והביא את ר' וינשטין שאמר לו שע"פ הגרש"ז א שהבאנו בכי בו שבת ח"ב עמ' שלז' שמחלל שבת ששואל היכן מגיעים לכתובת מסוימת שיש לומר לו שאני אומר לך את הדרך כדי שתסיע פחות ותחלל שבת פחות וגם בזה לומר לו כיון שאני יודע שלא תשמע לי לכן אני אומר לך להדליק אורות כדי להצילך מעוון שפיכות דמים, והביא מי שהשיבו שיש לומר לנהג אסור לך ליסע כך כיון שהפנסים שלך כבויים.

אבל כל זה רק במקרה שהנהג עומד ואפשר לדבר עמו אבל נהג בנסיעה הדרך היחידה רק לרמוז לו מרחוק שידליק אורות ופשוט שמותר הדבר ומשום פיקוח נפש של אחרים.

למטלפן הממתין בתור, מסתבר שהוא מוסכים למחול על כך בחפץ לב, כדי להיטיב עם היהודי שחפץ לזכות בברכה שלמה.

ובכל זאת, יש כאן לכאורה בעיה אחרת: הנה מבאר בשלחן ערוך (או"ח סי' נ"ה ס"כ), שאדם הנמצא מחוץ לבית הכנסת, ושומע את תפלת הציבור שמתפלל בבית הכנסת, יכול לענות אחריהם 'אמן' 'ברוך וקדושה', אף יש אומרים, שאם מפסיק בינו לבין המתפללים טנוף, או עבודת פוכבים, או עובד פוכבים - הוא אינו יכול לענות אחריהם אפילו אמן, (כי דברים אלו יוצרים כביכול 'הפסק' בינו לבין המתפללים, וממילא הוא אינו 'מתחבר' עמיהם, כך שעגית האמן שלו נחשבת לעגית לא שמיעת הברכה, ודינו כעונה 'אמן' ותומה'. יעני ב'אלף' לך שלמה' סי' כו').

לאור זאת, הורו מרדך הגר"ש אגלישיב ('הערות', ברכות מ"ז). והגר"צ אבא שאול (אור לציון ח"ד פ"א ס"ד), שהשומע ברכה דרך הטלפון, כיון שעל פי רב שיק טנוף או עפ"ם בין המברך לעונה, לכן לא יענה אמן. (אכן, ישנם פוסקים הסוברים שנתן לענות אמן על ברכה ששומע דרך הטלפון, שהאיל ואינו רואה את הטנוף או העפ"ם, הם אינם מפסיקים, יעני במנחת אלעזר ב"ע"ב וביחוד דעת ב"ס"ח).

ולכן למעשה, מכיון שלפי חלק מהפוסקים קנים חשש 'אמן' ותומה' בעגית אמן דרך הטלפון, עדיף שהבחור יצא לרחוב ויחפש אחר אדם שיענה אחריו אמן.

רעיון יהודי לעגית אמן

"ואמרה האשה אמן אמן"
(מדרש תנ"ך)

ספר בחור מצין: קבלתי על עצמי להשתדל בכל פוחי להקפיד לומר כל ברכה בקול רם, כדי שיענו 'אמן' על ברכתי, ויבנה הברכה תהיה שלמה וחשובה.

כך נהגתי תקופה ארוכה, אלא, שלילה אחד התעוררתי לפנות בקר, והייתי צמא מאד, ולא היה מי שיענה אחרי אמן.

להעיר את אחד מבני הבית, זה בודאי לא בא בחשבון, כי איך יעלה על הדעת שבשביל חומרא שלי אצטר אחרים ואקיצם משנתם. ישברתי וחשבתי: מה אעשה?

לבסוף עלה רעיון מקורי במוחי: נטלתי את הטלפון והתקשרתי למענה הטלפוני של 144... "בנה אוכל לעזר?" שאל הפקיד.

- "איני צריך ממך שום עזרה, רק תאמר מלה אחת... ברשותך, אני אברך 'שהכל נהיה בדברך', ובתם הברכה תואיל בטובה לענות אמן".

הפקיד מהצד השני של הקו הסכים לבקשה התמוהה, וענה אמן אחר ברכת ה'שהכל' שלי. הודיתי לפקיד, והשיחה נגתה. לאחר מכן התעוררתי בשאלה: האם נהגתי כהלך, כי אולי יש כאן חשש גזל בכה שבטלתי את הפקיד ממלאכתו לאותן שניות?...?

תשובה

חשש גזל אין בכה, כי החברה תגבה את מחיר השיחה ולא יגרם לה שום נזק מבקשת המטלפן. וגם אם קנים חשש שיהיה עפוב מועט

מתחבאיי בשבת:

כשישמו חסיים עם
העלמה לתורה
לבתחיל לשיר ולחלות
את הילדים נכנסים
לאצבע ליקוט סוכריות.

בא לכס מים שנה
ומוסיקה טובה ???...
קחו דלי, סמרטוט ובואו
לרחוץ לי את האוטו ...

אני: מה קורה, עידן?
בוא: קוראים לי ערן
אני: ברור. זו הייתה
בדיקת ערנות.

אלויר ורשל

ידידותי הקרה

בואי והצטרפי אלינו למסע מרתק של 40 יום
לימוד הלכה יומית - רק 5 דקות בנושא הצניעות

מפי הרבנית רות שמש

03-6171121

אח"כ להקיש לעברית ו- להלכה 2-

בואי ותתחברי לקו הישועות

(הלכות צניעות וסיפור ישועות)
5 דקות ביום מצילות חיים
ותראי ישועות בכל החומים
מספר הקו

073-383-4050

2448 ואו 5

